

Zpráva o pilotní verzi papírové ankety

Ve svém volebním programu jsem mj. slíbil „Neprodleně provést kroky vedoucí k podstatnému zvýšení účasti studentů ve studentské anketě, aby jí po zvýšení její vypovídací schopnosti bylo možno lépe používat k vyhodnocení a odměnění špičkových pedagogů a aby bylo možno zjednat nápravu v případech, které se potvrdí jako dlouhodobě problémové.“ Nové vedení fakulty jasně deklarovalo svoji vůli naslouchat názorům studentů a studentská anketa hodnocení výuky je jedním z momentů, kde tyto názory mohou zaznít nejhlasitěji. Doposud bohužel touto formou příliš nezaznívaly, a tak například nebylo možné chtít, aby se hodnocení pedagogů ze studentské ankety stalo součástí materiálů pro habilitační řízení, jako je tomu zvykem na zahraničních univerzitách. Nové vedení fakulty zahájí během zimního semestru školního roku 2012/13 širší fakultní diskusi o budoucí formě ankety, která by mj. měla vést k podstatnému zvýšení její vypovídací schopnosti.

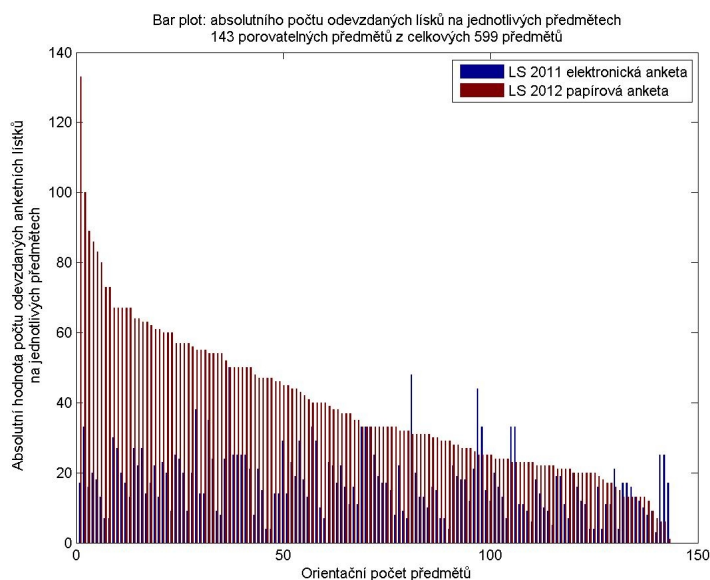
Průběh papírové verze ankety

Přípravou na podzimní fakultní diskusi byla pilotní verze papírové ankety, která proběhla na konci letního semestru 2011/12. Organizována byla z mého podnětu, za podpory studentské komory akademického senátu a se souhlasem tehdejšího děkana fakulty Z. Němečka. Studenti (ale nejen ze SKASu) také velmi pomohli při její organizaci. Cílem papírové ankety bylo upozornit studenty na nezastupitelnou roli ankety v kontaktu pedagogů se studenty, ale též připravit materiál pro podzimní diskusi, včetně posouzení výhod a nevýhod papírové ankety v porovnání s elektronickou.

V krátkém časovém úseku od schválení podpory papírové ankety na zasedání SKAS dne 2. května 2012 do posledního týdne semestru bylo nutno nejen připravit anketní lístky pro počítačové zpracování, ale také zjistit počty studentů zapsaných na jednotlivé předměty (což se ukázalo náročnější, než jsme očekávali, a přičemž se také odhalila řada nesrovnalostí), zajistit tisk anketních lístků a obálek a distribuci anketních lístků k vyučujícím. Vyučující byli o papírové verzi informováni oběžníkem 16. 5. 2012, studenti podobně již 15. května. Následně jsme organizovali sběr vyplněných lístků, jejich naskenování a zpracování. Vyplněné lístky se sbíraly ještě celé zkouškové období, poslední zatoulané lístky se skenovaly ještě v průběhu prázdnin. Zpracování papírové ankety by nebylo možné, kdyby fakulta neměla k dispozici software, který zakoupila v souvislosti se znovuzavedením přijímacích zkoušek na programy Matematika a Informatika. Během srpna proběhlo 2012 několik schůzek připravujících vyhodnocení ankety, závěrečné rozhodnutí o formě vyhodnocení padlo na prvním zasedání nového vedení fakulty na Albeři dne 6. září 2012 (viz také zápis <http://www.mff.cuni.cz/vnitro/kolegium/20120906.pdf>).

Výsledky

Bylo odevzdáno a naskenováno celkem 6286 vyplněných anketních lístků. Papírová verze ankety jednoznačně prokázala výrazně větší míru odpovídatosti v těch předmětech, ve kterých se studentům dostaly anketní lístky do rukou. V porovnání s elektronickou anketou z letního semestru školního roku 2011/12 byla míra odpovídatosti zhruba dvojnásobná (počítáno u předmětů, které byly studenty hodnoceny v obou sledovaných semestrech). Porovnání procenta odpovídatosti ukazuje histogram na následujícím obrázku (více lze nalézt na <http://www.mff.cuni.cz/fakulta/as/pub/anketa/>).

Přesto si uvědomujeme některé nevýhody papírové ankety

- ne všichni studenti přijdou na poslední cvičení a přednášku, na kterých se anketní lístky rozdávají,
- na některé otázky se nedá ptát (férovost pedagoga u zkoušky),
- náročné zpracování slovních připomínek (např. v naší pilotní verzi je nebylo možné uplatnit).

I z těchto důvodů napjatě čekáme na výsledky elektronické ankety, jejíž možnost vyplňování skončí krátce po začátku zimního semestru. Jsme zvědaví na počet odpovídajících studentů, na procento odpovídatosti v jednotlivých předmětech i na porovnání hodnocení v předmětech, které byly hodnoceny v papírové verzi (studenti byli opakovaně vyzváni k vyplnění elektronické ankety oběžníky, naposledy dne 24. září 2012). V neposlední řadě není bez zajímavosti, že na otázku „Jakou verzi ankety byste raději vyplňovali“ přišlo 1833 odpovědí preferujících elektronickou anketu a 1437 odpovědí preferujících papírovou (2370 odpovídatícím byla forma ankety lhostejná, ostatní tuto otázku nevyplnili).

Vyhodnocení pedagogů

Vzhledem k tomu, že papírová verze ankety nebyla vzhledem ke způsobu vyhlášení pro pedagogy povinná (nebyla zaštitěna žádnou směrnicí), nedoporučuje vedení fakulty plošné zveřejnění všech výsledků. Všichni pedagogové, jejichž výuka byla hodnocena, dostanou své výsledky doplněné o informaci o svém pořadí v rámci sekce. Vedoucí kateder dostanou prostřednictvím sekčních proděkanů kompletní výsledky pedagogů ze svých kateder.

Na webové stránce AS referující o papírové anketě jsou zveřejněny výsledky nejlépe hodnocených pedagogů, tzv. TOP10.

Na podzimním setkání zaměstnanců fakulty, které se konalo v pátek 14. září 2012 a které bylo spojeno s inaugurací nového děkana, byli vyhlášeni a oceněni nejlépe hodnocení pedagogové v kategoriích „povinná přednáška“, „nepovinná přednáška“, „cvičení k povinné přednášce“ a „anglický jazyk“. Považujeme za důležité, že nejlepší pedagogové převzali blahopřejný dopis a finanční odměnu v přítomnosti rektora Karlovy univerzity prof. Hampla. Viz <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-13419.html>.

Pro ocenění nejlepších pedagogů jsme po několika pracovních schůzkách se zástupci SKAS rozhodli na zasedání vedení fakulty dne 6. září 2012 přijmout následující kritéria, jejichž smyslem bylo odfiltrovat statisticky méně významné výsledky:

- ve všech kategoriích se uvažovaly pouze předměty hodnocené alespoň 5 studenty;
- v kategoriích přednášek se dále uvažovaly pouze předměty, které hodnotilo alespoň 10 studentů nebo jejichž odpovědávost byla alespoň 40%;
- v kategorii cvičení se uvažovaly pouze výsledky s odpovědávostí alespoň 50%.

Vedení si uvědomuje, že tím z možnosti být oceněn byly a priori vyřazeny přednášky s malým počtem zapsaných studentů, cvičení k výběrovým přednáškám a různé oborové a diplomové semináře. Ponecháváme na vůli vedoucích kateder či sekčních proděkanů, kteří mohou lépe posoudit význam takovýchto předmětů, zda se sami rozhodnou ocenit výborně hodnocené pedagogy za takovéto předměty.

Vedení si všímá i údajů na druhém konci výsledkové listiny. Řešení problémových případů v tuto chvíli odkládáme až na komplexní posouzení po vyhodnocení elektronické verze ankety.

Náklady

Při rozhodování o budoucí formě studentské ankety budou samozřejmě hrát roli i otázky finanční náročnosti. I z tohoto hlediska byla pilotní verze papírové ankety důležitým zdrojem poznatků. Její celkové náklady činily zhruba 50 tis Kč, podrobněji je specifikováno v následující tabulce.

Tisk anketních lístků	38 tis Kč
Stipendia za obálkování	7 tis Kč
Stipendia za přípravu ankety	2 tis Kč
Stipendia za zpracování ankety	7 tis Kč
Celkem	54 tis Kč

Poděkování

Rád bych poděkoval bývalému děkanovi Z. Němečkovi za souhlas s organizací papírové verze ankety a proplacení části nákladů na ni, K. Kuncové a P. Poštovi za přípravu anketních lístků a adresních štítků, P. Habudovi za organizaci obálkování, P. Lasákovi, P. Motlochovi a T. Bártlové za organizaci sběru vyplněných lístků, L. Láskovi za přípravu digitálního zpracování a skenování, J. Šejnohovi za další zpracování výsledků a M. Vyšinkovi za vystavení a udržování stránky se zprávou o anketě. A samozřejmě všem studentům, kteří v anketě odpovídali, a všem pedagogům, kteří anketní lístky do výuky vzali. V neposlední řadě pak dnes již proděkanovi pro studijní záležitosti Fr. Chmelíkovi, do jehož sféry odpovědnosti bude další organizace studentské ankety spadat.

Jan Kratochvíl
děkan MFF UK